

Årsregnskap
2019
for

BKK Pensjonskasse

Organisasjonsnummer: 981 467 574

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Resultat

TEKNISK REGNSKAP		Note	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>				
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	17	267 856	294 209
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	18	-215	-215
1.3	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	21	54 549	1 316
	Sum premieinntekter for egen regning		322 191	295 311
3.	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			
3.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		99 380	78 521
3.4	Verdiendringer på investeringer		184 070	-235 005
3.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		48 595	161 513
	Sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		332 045	5 030
4.	Andre forsikringsrelaterte inntekter		285	0
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	20	-146 609	-138 045
5.2	Overføring av premiereserve, pensjonskapital mv. og tilleggsavsetninger til andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	19	-221	-117
	Sum pensjoner mv.		-146 830	-138 162
7.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			
7.1	Endring i pensjonskapital mv.	15	-258 620	-212 993
7.3	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15	-236 731	64 329
7.4	Endring i andre avsetninger		-2 639	0
7.5	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak		6 244	0
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		-491 747	-148 664
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	22	-4 683	-5 321
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	22	-8 637	-7 062
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-13 320	-12 382
11.	Resultat av teknisk regnskap		2 623	1 132

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Resultat

IKKE-TEKNISK REGNSKAP		Note	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>				
12.	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		7 193	5 840
12.4	Verdiendringer på investeringer		12 238	-17 084
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		3 489	11 854
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		22 919	610
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.	Forvaltningskostnader			
14.1	Forvaltningskostnader	22	-327	-382
14.2	Andre kostnader	22	-290	-0
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-617	-382
15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap		22 302	227
16.	Resultat før skattekostnader		24 925	1 360
17.	Skattekostnader	24	37 032	-471
20.	TOTALRESULTAT	23	61 957	888
	Avkastning på risikoutjevningfond	23	-1 210	0
	Overført fra/til egenkapital	23	-60 747	-888
	SUM OVERFØRT		-61 957	-888

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2019	31.12.2018
<i>Tall i hele tusen</i>			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	112 138	106 352
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	3	198 318	182 092
2.4.3 Utlån og fordringer	5	12 318	9 312
2.4.4 Finansielle derivater	4	854	16
Sum investeringer		323 629	297 772
3. Fordringer			
3.1 Fordringer knyttet til premieinntekter	8	2 150	5 420
3.2 Andre fordringer	8	9 699	7 088
Sum fordringer		11 850	12 507
4. Andre eiendeler			
4.3 Eiendeler ved skatt	24	36 956	0
Sum andre eiendeler		36 956	0
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		372 434	310 280
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
8. Investeringer i investeringsvalgporteføljen			
8.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
8.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	1 613 917	1 476 735
8.4.2 Rentebærende verdipapirer	3	2 781 986	2 495 020
8.4.3 Utlån og fordringer	5	184 030	134 488
8.4.4 Finansielle derivater	4	11 693	218
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		4 591 625	4 106 461
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		4 591 625	4 106 461
SUM EIENDELER		4 964 059	4 416 740

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Balanse

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	31.12.2019	31.12.2018
<i>Tall i hele tusen</i>			
10. Innskutt egenkapital		72 292	72 292
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		17 127	15 917
11.2 Annen opptjent egenkapital		293 517	232 770
Sum opptjent egenkapital		310 644	248 687
14. Forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			
14.1 Pensjonskapital mv.	15	3 765 512	3 506 892
14.2 Tilleggsavsetninger	15	7 628	4 989
14.3 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15,16	802 955	574 057
Sum forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		4 576 095	4 085 938
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt		290	250
Sum avsetninger for forpliktelser		290	250
16. Forpliktelser			
16.1 Finansielle derivater	4	544	6 021
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	9	169	104
16.3 Andre forpliktelser	9	4 025	3 448
Sum forpliktelser		4 738	9 573
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		4 964 059	4 416 740

Bergen, 16. mars 2020

_____
Jostein Søfteland
styreleder

_____
Anne Marit Steen
nestleder

_____
Harald Reikvam
styremedlem

_____
Tone Eikeland Solløs
styremedlem

_____
Svein Davidsen
styremedlem

_____
Bjørnar Dahle
styremedlem

_____
May Brit Tømmervik
styremedlem

_____
Knut Nagell Dahl
styremedlem

_____
Catrine Gjedebo
styremedlem

_____
Martin Holvik
styremedlem

_____
Ingvar Byrkjeland
styremedlem

_____
Berit Larsen
styremedlem

_____
Ole Johan Langenes
styremedlem

_____
Geir Magne Evebø
styremedlem

_____
Lars Krüger
daglig leder

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Regnskap 31.12.2019 Årsregnskap

Signers:

Name	Method	Date
Dahl, Knud Nagell	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:01 GMT+1
Tømmervik, May Brit	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:02 GMT+1
Larsen, Berit	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:03 GMT+1
Søfteland, Jostein	BANKID	2020-03-16 13:04 GMT+1
LANGENES, OLE JOHAN	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:04 GMT+1
Gjedebo, Catrine	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:07 GMT+1
Byrkjeland, Ingvar Arvid	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:30 GMT+1
DAVIDSEN RAA, SVEIN	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:58 GMT+1
Solløs, Tone Eikeland	BANKID	2020-03-16 14:37 GMT+1
Holvik, Martin	BANKID_MOBILE	2020-03-16 15:05 GMT+1
Lars Kruger	BANKID_MOBILE	2020-03-16 16:55 GMT+1
Dahle, Bjørnar	BANKID	2020-03-16 18:04 GMT+1
REIKVAM, HARALD	BANKID_MOBILE	2020-03-22 10:42 GMT+1
Evebø, Geir Magne	BANKID_MOBILE	2020-03-17 11:15 GMT+1
Steen, Anne Marit	BANKID_MOBILE	2020-03-18 07:15 GMT+1

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Egenkapitaloppstilling

Egenkapital	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>		
Innskutt egenkapital 01.01	72 292	72 292
Innbetalt i året	0	0
Innskutt egenkapital 31.12	72 292	72 292
Annen opptjent egenkapital 01.01	232 770	231 881
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	60 747	888
Annet opptjent egenkapital 31.12	293 517	232 770
Risikoutjevningssfond 01.01	15 917	15 917
Overført fra/til risikoutjevningssfond	1 210	0
Risikoutjevningssfond 31.12	17 127	15 917

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Kontantstrømoppstilling

	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt til premiefond/Innbetalt premie	263 292	268 960
Netto utbetalt ved flytting (inn +/ ut -)	60 572	1 199
Finansinntekter	103 556	79 422
Utbetalte pensjoner mv.	-146 609	-138 045
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassurans	-13 862	-12 979
Andre forsikringsrelaterte inntekter	285	0
Andre forsikringsrelaterte kostnader	0	0
Andre inntekter/kostnader	-290	-0
Betalte skatter	-174	-221
Endring i periodiseringer	3 009	-1 257
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	269 778	197 079
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i aksjer og andeler	109 862	-6 337
Netto investert i obligasjoner og rentepapir	-298 244	-264 412
Netto investert i andre finansielle eiendeler	-24 156	-7 513
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-212 538	-278 262
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling egenkapital		0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Likviditetsbeholdning 1.1.	146 917	228 100
Netto kontantstrøm for perioden	57 240	-81 183
Likviditetsbeholdning 31.12.	204 157	146 917

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

BKK Pensjonskasse

Noter

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap m.v.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
- Utlån og fordringer

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)

Aksjer og andeler med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, verdipapirfond og aksjer og andeler i selskap med deltakerfastsetting (IS/KS/ANS).

Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av investering i obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond.

Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser.

For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Forvaltning av investerings- og selskapsporteføljen (ytelsespensjon)

Med virkning fra 01.01.2009 forvaltes pensjonskassens midler etter regelverket for kollektivt investeringsvalg. Pensjonskassens eiendeler og avkastning på disse, fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (investeringsvalgporteføljen) før årsoppgjørdisposisjoner.

Det innebærer at verdipapirene regnskapsføres til virkelig verdi slik at eventuell merverdi i forhold til kostpris ikke føres til kursreguleringsfond.

Forvaltning av innskuddsporteføljen (innskuddspensjon)

Pensjonskassens eiendeler i innskuddsporteføljen forvaltes etter reglene for investeringsvalg. Det er etablert fem ulike risikoprofiler bestående av ulike verdipapirfond hvor det enkelte medlem selv velger risikoprofil. Pensjonskassen har ingen risiko knyttet til verdiendringer i innskuddsporteføljen.

Eiendelene i innskuddsporteføljen er i notene inkludert i kundeporteføljen for investeringsvalg.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:

E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

Forsikringsmessige forpliktelser

Regnskapsstandarden IFRS 4 omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Pensjonskassens forsikringskontrakter omfattes av standarden. De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er i utgangspunktet forankret i norsk særlovgivning og er i det vesentlige i samsvar med IFRS 4. I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetsloven blir pensjonskassens forvaltningskapital delt inn i en kundeportefølje og en selskapsportefølje.

Pensjonskapital

Pensjonskapital er kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Ved beregning av pensjonskapital benyttes dødelighetsgrunnlaget K2013. Pensjonskassen er fullt oppreservert til dette dødelighetsgrunnlaget. Administrasjonsreserven er bygget opp i tråd med gjeldende forskrifter og utgjør 4 % av pensjonskapitalen. Pensjonskapitalen er beregnet med en grunnlagsrente på 3 % for opptjening før 1.1.2012, 2,5% for 2012-2014 og 2,0 % for opptjening fra og med 1.1.2015. Ved overgang til AFP mellom 62 – 65 år avsettes full pensjonskapital for å dekke fremtidige forpliktelser for AFP 65 – 67 år.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfelle som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av pensjonskapitalen, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det actuarielle grunnlaget.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en resultatdisponering. Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital og innregnes og måles i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3 med tilhørende forskrift.

Annet

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til pensjonskapital i forsikringsfondet.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

Regnskapsmessig behandling av flytting

Fratrådte medlemmer uten straks begynnende pensjon får en oppsatt rettighet i pensjonskassen.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel.

Etter regelendring i 2018, balanseføres utsatt skattefordel i den utstrekning det kan sannsynliggjøres fremtidig utnyttelse av denne.

Utsatt skatt/ utsatt skattefordel beregnes ut fra skattbare midlertidige forskjeller utenfor fritaksmetoden i selskapsporteføljen og fremførbart underskudd.

Formueskatt

Formueskatt i resultatregnskapet fremkommer i Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen.

Formueskatt beregnes av skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4.

Skattesats for formuesskatt er 0,15 % for formue over TNOK 10.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 2 - AKSJER OG ANDELER

Aksjer og andeler (Ytelsespensjon)

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer/mindre verdi
Austevoll Seafood ASA	123 400	2 574	11 112	8 538
Bonheur ASA	22 600	3 239	4 497	1 259
DNB ASA	85 000	8 134	13 940	5 806
Elkem ASA	233 400	6 256	5 779	-477
Kid ASA	150 300	4 443	7 470	3 027
Borregaard ASA	83 500	3 592	7 933	4 340
Lerøy Seafood Group ASA	366 300	3 120	21 355	18 236
Norsk Hydro ASA	294 200	10 474	9 603	-871
Odfjell SE ser. A	187 600	6 203	4 971	-1 232
Orkla ASA	113 300	5 468	10 079	4 612
SalMar ASA	30 400	944	13 659	12 714
Equinor ASA	87 200	12 811	15 304	2 493
TGS-NOPEC Geophysical Co ASA	127 000	18 540	33 922	15 382
SpareBank 1 SR-Bank ASA	245 000	11 322	24 500	13 178
Wilh. Wilhelmsen Holding ASA ser	111 300	16 107	18 365	2 257
Wallenius Wilhelmsen ASA	116 800	4 679	2 549	-2 130
Veidekke ASA	104 400	10 049	12 476	2 427
Storebrand ASA	209 500	14 983	14 460	-523
Yara International ASA	74 800	21 626	27 317	5 691
Sum norske aksjer		164 563	259 289	94 726
Sparebanken Vest	106 800	6 034	6 771	737
Sparebank 1 SMN	178 424	9 712	17 878	8 166
Sparebanken Møre	16 520	2 794	5 237	2 443
Sparebank 1 Nord-Norge	216 746	7 814	17 015	9 201
Sum egenkapitalbevis		26 353	46 901	20 547
Subsea 7 SA	158 700	15 072	16 656	1 584
Sum internasjonale aksjer		15 072	16 656	1 584
Nordea Kapital	4 206	22 605	57 481	34 876
Nordea Norge Pluss	31 179	65 000	69 591	4 591
Nordea Norge Verdi	9 411	44 561	117 846	73 285
Storebrand Global Indeks B	117 642	238 815	375 227	136 412
Sum norske aksjefond		370 981	620 145	249 164
Artisan Glob Opportunities	530 429	75 080	97 209	22 130
AKO Global L/O CF2 H2N	75 000	75 000	88 706	13 706
Orbis Global L/O Base RRF G23	38 347	75 000	83 476	8 476
Sum internasjonale aksjefond		225 080	269 391	44 312
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	3 304 208	2 014	2 178	164
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	327	198 560	215 641	17 080
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	165 562 562	188 751	208 215	19 464
Sum eiendomsfond		389 325	426 034	36 709
DNB Private Equity I KS	17 797 500	0	7 813	7 813
DNB Private Equity I GP AS	1 977 500	0	853	853
Sum PE		0	8 666	8 666
Sum aksjer og andeler (Ytelsespensjon)		1 191 374	1 647 081	455 708

Risikoprofil aksjer (Ytelsespensjon)

BKK Pensjonskasse har gjennom året hatt aksjeeksponering gjennom en diskresjonært forvaltet norsk aksjeportefølje hos Pareto, tre norske aksjefond og fire utenlandsk aksjefond. Den samlede aksjeeksponeringen har variert mellom 23,9 % og 29,2 % året gjennom. Summen av enkeltaksjer og aksjefond utgjorde ved utgangen av 2019 26,7 % av totalporteføljen. Hovedvekten av aksjeeksponeringen er mot globale aksjemarkeder. Pensjonskassens aksjeinvesteringer er bredt diversifisert.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:

E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

Aksjer og andeler (Innskuddspensjon)

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer/mindre verdi
Danske Invest Norge II	2	28	30	2
KLP Aksje Verden Indeks	12 785	36 610	44 213	7 602
KLP Aksje EM Ind I	0	1	1	0
Sum norske aksjefond		36 639	44 244	7 605
Sector Global Equity Kernel H2N	35 572	32 488	34 699	2 211
Vanguard SRI Global Stock Institutional	13	24	31	7
Sum internasjonale aksjefond		32 512	34 730	2 219
Sum aksjer og andeler (Innskuddspensjon)		69 151	78 974	9 823

Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)

Andel selskapsportefølje	112 138
Andel investeringsvalgportefølje	1 613 917
Sum aksjer og andeler	1 726 055

NOTE 3 - RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER**Obligasjoner (Ytelsespensjon)**

	Pålydende verdi	Kostpris	Markeds- verdi	Mer/mindre verdi	Påløpte renter
Stat- og statgaranterte	0	0	0	0	0
Eiendoms- og boligkreditt	425 000	428 614	427 604	-1 011	3 138
Bank og kredittforetak	1 225 000	1 235 036	1 231 478	-3 558	10 824
Kommune/Fylkeskommune	583 000	583 466	581 275	-2 191	5 274
Andre utstedere	544 000	545 979	548 845	2 865	3 530
Sum obligasjoner	2 777 000	2 793 096	2 789 201	-3 895	22 765

Beholdningen er bokført og verdsatt til observert markedsverdi. 95,7 % av balanseført verdi er børsnoterte verdipapirer. Gjennomsnittlig effektiv rente er 2,4 % beregnet ut fra gjennomsnittlig beholdning og bokført renteinntekt på TNOK 64 157. Porteføljene forvaltes av DNB Asset Management og Nordea Asset Management.

Obligasjons- og pengemarkedsfond (Ytelsespensjon)

	Pålydende verdi	Kostpris	Markeds- verdi	Mer/mindre verdi	Påløpte renter
Storebrand Likviditet	10 073	101 674	100 906	-768	0
Sum pengemarkedsfond		101 674	100 906	-768	0

Obligasjons- og pengemarkedsfond (Innskuddspensjon)

	Pålydende verdi	Kostpris	Markeds- verdi	Mer/mindre verdi	Påløpte renter
DNB Obligasjon III	0	4	4	0	0
Sum norske obligasjonsfond		4	4	0	0
PIMCO Income Fund H2N	149 926	15 630	16 553	923	0
Bluebay IG Glob Agg I	1	1	1	0	0
Bluebay Glob HY M H2N	1 844	1 877	2 027	150	0
Bluebay IG Glob Agg H2N - M	35 382	37 106	39 518	2 412	0
BlueBay IG Euro Agg R H2N	20	24	27	3	0
BlueBay Glob HY R H2N	38	54	59	5	0
F.Templeton Glob Bond I USDH2N	866 855	9 270	9 241	-29	0
Sum internasjonale obligasjonsfond		63 962	67 426	3 464	0
Sum rentebærende verdipapirer		2 958 736	2 957 537	-1 199	22 765

Rentebærende verdipapirer

Andel selskapsportefølje	198 318
Andel investeringsvalgportefølje	2 781 986
Sum rentebærende verdipapirer	2 980 303

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:

E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 4 - FINANSIELLE DERIVATER

Type	Forfall	Markeds- verdi	Påløpte renter
FX forward_EUR/NOK	16.03.2020	1 481	
FX forward_EUR/NOK	16.03.2020	118	
FX forward_GBP/NOK	16.03.2020	928	
FX forward_GBP/NOK	16.03.2020	(38)	
FX forward_JPY/NOK	16.03.2020	1 092	
FX forward_JPY/NOK	16.03.2020	54	
FX forward_USD/NOK	16.03.2020	9 953	
FX forward_USD/NOK	16.03.2020	(1 144)	
Sum FX forward		12 443	
Swap	25.01.2021	-224	73
Swap	19.02.2021	-147	47
Swap	09.11.2021	-241	-18
Swap	27.11.2025	68	2
Sum renteswaper		-544	104
Sum finansielle derivater		11 899	104

Totalt finansielle derivater

Andel selskapsportefølje	854
Andel investeringsvalgportefølje	11 693
Finansielle derivater (Forpliktelser)	-544
Sum finansielle derivater	12 003

NOTE 5 - UTLÅN OG FORDRINGER

Bankinnskudd	204 157
Kundefordringer	200
Fordring premie	2 104
Gjeld forsikringsselskap	-3 087
Interimskonto	-4 922
Sum utlån og fordringer	198 452

Andel selskapsportefølje	12 318
Andel investeringsvalgportefølje	186 133
Sum utlån og fordringer	198 452

Bundne midler på skattetrekkskontoen utgjorde TNOK 3 442 per 31.12.2019.

NOTE 6 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

	Balanseført verdi per 31.12	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
		Børsnoterte priser	Observerbar input	Ikke observerbar input
Aksjer og andeler	1 726 056	322 846	968 511	434 699
Rentebærende verdipapirer	2 980 302	0	2 980 302	0
Bank	198 452	0	198 452	0
Derivater	12 003	0	12 003	0
Totalt	4 916 813	322 846	4 159 268	434 699

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 7 - FINANSIELL RISIKO (ytelsespensjon)

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer og rentebærende verdipapirer. Investeringer foretas i verdipapirfond og diskresjonært forvaltede porteføljer. Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko

Pensjonskassens største risiko ansees å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelenes verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Renterisiko

Pensjonskassen har ved utgangen av 2019 investeringer i rentebærende papirer på MNOK 2 957,5. Pensjonskassen hadde en moderat renterisiko ved utgangen av året. Markedsverdivektet durasjon er på 1,71 år. Porteføljeverdien vil falle med ca MNOK 49,7 ved et parallelt skift i rentekurven på +1 %. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall.

Kredittrisiko

Pensjonskassens kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating. Pensjonskassens renteinvesteringer er innenfor "investment grade". Premien innbetales forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretakene den er opprettet for, ansees å være liten.

Valutarisiko

Pensjonskassens netto tilgodehavende i norske kroner skal til enhver tid minst motsvare 70 % av de forsikringstekniske avsetninger. Pensjonskassen er pr. 31.12.2019 eksponert for valutarisiko gjennom tre av sine aksjefond som investerer i utlandet. Dette utgjør 11,6% av forvaltningskapitalen. Hoveddelen (ca. 75 %) av den globale aksjeeksponeringen valutasikres.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har likvide plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldene forskrift, utarbeidet en egen rutine for likviditetsstyring.

NOTE 8 - FORDRINGER

	2019	2018
Premiefordringer	47	5 420
Fordring på selskap	5 511	3 121
Fordring forvalter	4 188	3 967
Sum fordringer	9 746	12 507

NOTE 9 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

	2019	2018
Uhevet pensjon	52	104
Forskuddstrekk	3 406	3 425
Arbeidsgiveravgift	14	13
Gjeld til forsikringsselskap	117	0
Leverandørgjeld	516	0
Gjeld til forvalter	89	10
Sum forpliktelser	4 194	3 552

NOTE 10 - SOLVENSARGIN

	2019	2018
Innskutt kjernekapital	72 292	72 292
Opptjent egenkapital	293 517	232 770
Fradrag urealisert verdi selskapsportefølje	-31 358	-19 564
Netto ansvarlig kapital	334 451	285 498
50% av risikoutjevningfond	8 563	7 958
50% av tilleggsavsetning	3 814	2 495
Sum annen solvensmarginkapital	12 377	10 453
Solvensmarginkapital	346 829	295 951
Minstekrav til solvensmargin	183 328	165 222
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	189 %	179 %

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 11 - SOLVENSKAPITAL OG SOLVENSKAPITALKRAV**SOLVENSKAPITAL**

	2019	2018
Innskutt egenkapital	72 292	72 292
Opptjent egenkapital	293 517	232 770
Fradrag - eiendeler ved skatt (utsatt skattefordel)	-36 956	0
Justering i avsetninger	-112 843	-105 600
Effekt av overgangsregelen	91 685	85 800
Sum kapital gruppe 1	307 695	285 262
Risikoutjevningfond	17 127	15 917
Sum kapital gruppe 2	17 127	15 917
Eiendeler ved skatt (utsatt skattefordel)	36 956	0
Sum kapital gruppe 3	36 956	0
Tilleggsavsetninger	7 628	4 989
Premiefond for ytelsesbasert foretakspensjon med investeringsvalg	802 955	569 637
Korreksjon, beste estimat for død og uførhet som gir buffer ift. bokførte avsetninger	27 813	28 047
Samlet ansvarlig kapital	1 200 174	903 853
Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	1 108 489	818 053

SOLVENSKAPITALKRAV

Markedsrisiko	714 926	577 106
Livsforsikringsrisiko	95 064	90 627
Helseforsikringsrisiko	0	0
Motpartsrisiko	16 710	15 243
Korrelasjonseffekter	-77 578	-72 455
Operasjonell risiko	20 486	18 293
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-115 441	-94 322
Samlet solvenskapitalkrav	654 167	534 492

Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	546 007	369 361
Solvenskapitaldekning	183 %	169 %

Uten overgangsregelen		
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	454 322	283 561
Solvenskapitaldekning	169 %	153 %

Det er etter regnskapsårets slutt oppstått betydelig markedsuro med fall i både aksjemarked og rentenivå. Fallende rentenivå er det vesentligste for pensjonskassen i forhold til solvenskapitaldekning. Pensjonskassen har etablert rutiner for denne type markedsuro og situasjonen overvåkes nøye.

NOTE 12 - KAPITALAVKASTNING

	2019	2018	2017	2016	2015
Kapitalavkastning på investeringsvalgporteføljen					
Verdijustert avkastning	7,6 %	0,1 %	7,4 %	7,6 %	0,8 %
Realisert avkastning	7,6 %	0,1 %	7,4 %	7,6 %	0,8 %
Kapitalavkastning på selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning	7,6 %	0,1 %	7,4 %	7,6 %	0,8 %
Realisert avkastning	7,6 %	0,1 %	7,4 %	7,6 %	0,8 %

Da pensjonskassen har felles forvaltning vil verdijustert avkastning være like for investeringsvalg- og selskapsporteføljen.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 13 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

BKK Pensjonskasse forvalter både innskudds- og ytelsespensjonsordninger.

Alle selskapene lukket sine ytelsespensjonsordninger. Fjordkraft, som siste selskap, lukket sin ytelsesordning per 31.12.2019. Ansatte etter lukningsdato har innskuddspensjon. Mange ansatte har i tidligere omdanningsprosesser valgt å gå over til innskuddspensjon. I 2019 har foretakene hatt nye endringsprosesser grunnet endringen i offentlig tjenestepensjon. Fra 2020 vil alle ansatte født i 1963 og senere overføres til en innskuddspensjonsordning. Pensjonskassen forvalter også innskuddspensjonsordningene til de fleste foretakene som har sin ytelsespensjon i pensjonskassen.

Ytelsespensjonsordning:

Pensjonsordningen er en bruttoordning, tilsvarende de ordningene som gjelder i kommunal sektor. Pensjonskassens ytelser er alders-, uføre-, etterlatte- og barnepensjon. Pensjonene reguleres i henhold til regelverket for offentlig pensjon. Ordningen finansieres ved at medlemmene innbetaler 2% av pensjonsgrunnlaget. Det øvrige premiebehovet dekkes av selskapene.

Pensjonskassen forvalter ytelsespensjonsordningene for følgende selskaper:

BKK AS, BKK Digitek AS, BKK Elsikkerhet AS, BKK Energitjenester AS, BKK EnoTek AS, BKK Nett AS, BKK Produksjon AS, BKK Varme AS, Validér AS, Fjordkraft AS, Sunnhordland Kraftlag AS, Tafjord Kraft AS, Tafjord Kraftproduksjon AS, Tafjord Marked AS, Tafjord Kraftvarme AS, Tafjord Connect AS, Mørenett AS, Sognekraft AS, Vestavind Energi AS, Vestavind Offshore AS, Sogn og Fjordane Energi AS, SFE Kraft AS, SFE Nett AS, SFE Produksjon AS, Sunnfjord Energi AS og Etrygg AS.

Innskuddspensjonsordning:

Pensjonsordningen (inklusive pensjonskapitalbevis) forvaltes med investeringsvalg etter lov om innskuddspensjon. De ansatte kan selv velge mellom fem risikoprofiler. Ordningene har ulike innskuddssatser og premiebehov dekkes, med få unntak, i sin helhet av selskapene. Etter nærmere regler ytes pensjon ved uførhet, etterlatte- og barnepensjon. Disse risikoytelsene er uten fripoliseopptjening.

Pensjonskassen forvaltet per 31.12.2019 innskuddspensjonsordningen for følgende selskaper:

BKK AS, BKK Breiband AS, BKK Elsikkerhet AS, BKK Energitjenester AS, BKK EnoTek AS, BKK Digitek AS, BKK Nett AS, BKK Produksjon AS, BKK Strøm AS, BKK Varme AS, BKK Kvinnherad AS, Validér AS, Sogn og Fjordane Energi AS, SFE Kraft AS, SFE Nett AS, SFE Produksjon AS, Vestavind Energi AS, Sognekraft AS, Sognet AS, Vadheim Kraft AS, Sunnfjord Energi AS, Tafjord Kraft AS, Tafjord Kraftproduksjon AS, Tafjord Kraftvarme AS, Tafjord Marked AS, Tafjord Connect AS og Sunnhordland Kraftlag AS

Antall medlemmer i pensjonsordningene fordeler seg på:

	Ytelse	Innskudd
Aktive	1 115	955
Uførepensjonister	102	1
Øvrige pensjonsmottagere	1 400	4
Oppsatte rettigheter/Pensjonskapitalbevis	2 215	103
Totalt antall	4 832	1 063

NOTE 14 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 prosent økning i uførehyppegigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på 4,3 millioner kroner på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 prosent i uførehyppegigheten vil være en økning i pensjonskapitalen på 9,0 millioner kroner. Tilsvarende vil en permanent 10 prosent reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i pensjonskapitalen på 89,1 millioner kroner.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:

E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 15 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSE

Ytelse med investeringsvalg

	Pensjons- kapital	Tilleggs- avsetning	Supplerende avsetning	Premiefond
1. Inngående balanse	3 418 587	4 989	0	568 047
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
2.1. Netto resultatførte avsetninger	198 546	2 639	0	0
2.2. Avkastningsresultat tilordnet kontrakter med garanterte ytelser	0	0	0	216 397
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	0	0	15 299
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	198 546	2 639	0	231 696
3. Ikke resultatførte endringer i				
3.1. Overføringer mellom fond	0	0	0	0
3.2. Overføringer til/fra selskapet			0	-10 031
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0	-10 031
4. Utgående balanse	3 617 133	7 628	0	789 713

Innskudd med investeringsvalg

	Premie-reserve	Tilleggs- avsetning	Supplerende avsetning	Innskudds- fond
1. Inngående balanse	88 305	0	0	6 011
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
2.1. Netto resultatførte avsetninger	60 075	0	0	0
2.2. Avkastningsresultat tilordnet kontrakter med garanterte ytelser	0	0	0	0
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	0	0	5 026
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	60 075	0	0	5 026
3. Ikke resultatførte endringer i				
3.1. Overføringer mellom fond	0	0	0	0
3.2. Overføringer til/fra selskapet	0	0	0	2 206
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0	2 206
4. Utgående balanse	148 379	0	0	13 242

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 16 - PREMIEFOND

	2019	2018	2017	2016	2015
Premiefond 01.01.	568 047	661 161	530 775	363 489	404 524
Innbetalt til premiefond	211 445	226 893	150 367	236 646	189 405
Overført fra andre ordninger	958	0	0	5 457	812
Overført til andre ordninger	0	0	0	-13 373	
Belastet premie	-218 060	-252 156	-223 663	-243 034	-229 076
Fordring premie	-4 374	1 122	2 172	-5 178	1 040
Tilført premiereserve for fratradte	0	0	0	0	0
Premieristorno	0	0	0	0	0
Garantert rente	0	12 432	9 404	7 106	6 493
Resultat tilordnet kontrakter med garanterte ytelser	231 696	11 780	192 107	179 662	6 787
Til dekning av negativ renteresultat	0	-93 186	0	0	-16 496
Premiefond 31.12.	789 713	568 047	661 161	530 775	363 489

Fordeling av premiefond per 31.12 per medlemsselskap

	2019	2018	2017	2016	2015
BKK AS	132 727	93 836	101 808	100 485	79 797
BKK DigiTek AS *	30 299	21 041	23 337	21 298	15 050
BKK Elsikkerhet AS	10 061	5 243	4 932	3 795	2 060
BKK Energitjenester AS	3 983	2 538	2 847	4 248	2 764
BKK EnoTEK AS	7 460	983	3 991	4 345	0
BKK Nett AS	230 045	174 528	200 901	156 155	114 330
BKK Produksjon AS	89 408	45 557	75 838	51 573	29 316
BKK Varme AS	2 545	1 838	1 898	1 975	1 198
Etrygg AS	390	0	521	199	65
Fjordkraft AS	33 170	26 866	29 614	22 836	13 424
Mørenett AS	43 589	35 246	40 360	31 446	20 885
SFE Kraft AS	1 619	2 069	2 552	1 435	659
SFE Nett AS	37 288	27 763	33 154	23 785	11 263
SFE Produksjon AS	15 083	26 200	14 339	10 356	3 297
SKL Marked AS	0	0	0	0	5 063
SKL Nett AS	0	0	0	0	8 310
Sogn og Fjordane Energi AS	11 334	7 544	10 601	5 658	4 345
Sognekraft AS	20 958	16 105	19 273	17 389	11 450
Sunnfjord Energi AS	16 898	7 871	8 631	9 061	-327
Sunnhordland Kraftlag AS	56 552	42 226	49 889	38 750	24 861
Tafjord Connect AS	131	0	0	0	0
Tafjord Kraft AS	19 405	15 326	17 973	13 289	11 603
Tafjord Kraftproduksjon AS	10 647	5 944	7 683	5 332	1 725
Tafjord Kraftvarme AS	6 483	3 489	5 153	2 762	268
Tafjord Marked AS	6 587	3 767	3 664	2 524	683
Validør AS	480	297	284	156	0
Vestavind Energi AS	2 571	503	632	759	367
Vestavind Offshore AS	0	1 266	1 285	1 165	1 033
Premiefond 31.12.	789 713	568 047	661 161	530 775	363 489

* BKK DigiTek AS består av tidligere BKK Marked AS, BKK Kundetjenester AS og BKK Fiber AS.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

	2019	2018	2017
Innskuddsfond 01.01.	6 011	1 323	587
Innbetalt til innskuddsfond	50 879	42 047	36 367
Belastet innskudd	-42 714	-36 236	-30 740
Belastet annen premie	-7 073	-5 817	-4 729
Tilflyttet	10	20	0
Fordring premie	1 104	29	-162
Overskuddsdisponering	5 026	4 645	0
Innskuddsfond 31.12.	13 242	6 011	1 323

Fordeling innskuddsfond per medlemselskap

	2019	2018	2017
BKK AS	1 511	605	188
BKK Breiband AS	575	0	0
BKK DigiTek AS *	617	268	122
BKK Elsikkerhet AS	70	28	0
BKK Energitjenester AS	243	96	0
BKK EnoTEK AS	1 385	538	230
BKK Nett AS	2 163	1 266	328
BKK Produksjon AS	1 298	667	123
BKK Varme AS	79	29	0
Mørenett AS	267	0	0
SFE Kraft AS	200	35	0
SFE Nett AS	592	426	0
SFE Produksjon AS	301	128	0
Sogn og Fjordane Energi AS	288	191	0
Sognekraft AS	847	446	19
Soggenett AS	397	43	0
Sunnfjord Energi AS	732	499	206
Sunnhordland Kraftlag AS	453	211	0
Tafjord Connect AS	178	0	0
Tafjord Kraft AS	293	141	24
Tafjord Kraftproduksjon AS	177	91	17
Tafjord Kraftvarme AS	160	85	17
Tafjord Marked AS	311	198	49
Vadheim Kraft AS	22	0	0
Validør AS	52	18	0
Vestavind Energi AS	30	0	0
Innskuddsfond 31.12.	13 242	6 011	1 323

* BKK DigiTek AS består av tidligere BKK Marked AS, BKK Kundetjenester AS og BKK Fiber AS.

NOTE 17 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINNTEKTER

			2019	2018
	Ytelse	Innskudd	Sum	Sum
Premie	210 717	48 490	259 207	286 199
Kostnadspremie	7 343	1 307	8 649	8 010
Rentegarantipremie	0	0	0	0
Fortjenesteelementpremie	0	0	0	0
Sum forfalt premie	218 060	49 796	267 856	294 209

NOTE 18 - GJENFORSIKRING

For 2019 var det inngått katastrofereassuransavtale med Arch Re. Forsikringen dekker utbetalinger ved død og uførhet forårsaket av én hendelse der to eller flere personer dør eller blir ufør. Forsikringen gjelder dersom erstatningene overstiger 7,5 mill. kroner. Øvre grense er 150 mill. kroner per skadebegivenhet. Maksimal nettoskade pr. medlem er 12 mill. kroner. Premie for 2019 er 215 tusen kroner.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 19 - OVERFØRINGER TIL ANDRE PENSJONSINNRETNINGER

	2019	2018
Overført pensjonskapital til andre	221	117
Sum overført til andre pensjonsinnretninger	221	117

NOTE 20 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

	2019	2018
Alderspensjoner	91 839	83 635
AFP	27 622	26 606
Uførepensjoner	7 007	7 423
Ektefellepensjoner	23 366	22 344
Barnpensjoner	237	290
Alderspensjon utbetalt av andre	452	0
Pensjon utbetalt av andre	-145	-34
Premiefritak	15	64
Samordning pensjoner	-3 784	-2 283
Sum pensjoner	146 609	138 045

NOTE 21 - TILFLYTTING FRA ANDRE PENSJONSINNRETNINGER

	2019	2018
Pensjonskapital overført fra andre	54 549	1 316
Kursreserve overført fra andre	3 153	0
Tilleggsavsetning overført fra andre	3 090	0
Sum overført fra andre pensjonsinnretninger	60 793	1 316

NOTE 22 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2019	2018
Investeringsvalgportefølje		
Honorar til forvalter	4 683	5 321
Kontingenter	214	187
Administrasjonshonorar	7 819	6 347
Styrehonorar inkl. aga	114	103
Honorar lovpålagt revisjon inkl.mva	195	139
Honorar revisor andre tjenester utenfor revisjon inkl. mva	26	0
Betalingsformidling	66	61
Andre administrative kostnader	202	226
Sum administrasjonskostnader investeringsvalgportefølje	13 320	12 382
Selskapsportefølje		
Honorar til forvalter	327	382
Andre kostnader	290	0
Sum administrasjonskostnader selskapsportefølje	617	382

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 23 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSDDELING

			2019	2018
	Ytelse	Innskudd	Sum	Sum
Risikoresultat				
Uførhet				
Risikopremie etter grunnlaget	13 060	4 843	17 903	16 715
Reserveavsetning	-1 887	-581	-2 468	199
Resultat uførhetsrisiko	11 173	4 262	15 435	16 914
Dødsrisiko				
Risikopremie etter grunnlaget	7 007	810	7 817	7 282
Reserveavsetning	-4 721	0	-4 721	-6 273
Resultat dødsrisiko	2 286	810	3 096	1 009
Opplevelsesrisiko				
Dødelighetsarv etter grunnlaget	-37 996	-1	-37 997	-35 673
Reserveavsetning (frigjort)	36 684	0	36 684	34 663
Resultat opplevelsesrisiko	-1 313	-1	-1 314	-1 009
Risikoresultat før reassuranse	12 146	5 071	17 217	16 641
Reassuranse premie	-168	-47	-215	-215
Reassuranse erstatninger	0	0	0	0
Reassuranseresultat	-168	-47	-215	-215
Netto risikoresultat etter reassuranse	11 978	5 024	17 002	16 426
Endring i erstatningsreserve	0	0	0	0
Annet	-1 705	2	-1 703	0
Risikoresultat	10 273	5 026	15 299	16 426
Renteresultat				
Netto finansinntekter	315 884	16 446	332 330	8 341
Garanterte renter reserve	-93 251	-16 446	-109 697	-89 095
Garanterte renter premiefond	0	0	0	-12 432
Renteresultat	222 632	0	222 632	-93 186
Kostnadsresultat				
Innbetalt premie	7 343	1 431	8 773	8 113
Frigjort v/utbetalinger m.v.	5 955	5	5 960	5 401
Faktiske adm.kostnader	-12 022	-1 298	-13 320	-12 382
Administrasjonsresultat	1 276	138	1 413	1 132
Samlet resultat	234 181	5 164	239 345	-75 628
Premie for renterisiko	0	0	0	0
Fortjenestemargin for forsikringsrisiko	0	0	0	0
Netto resultat	234 181	5 164	239 345	-75 628
Disponering av tekniske resultater				
til/fra premiefond	-231 696		-231 696	81 406
til/fra innskuddsfond	-5 026	0	-5 026	-4 645
Resultat teknisk regnskap etter disponeringer over resultat	-2 541	5 164	2 623	1 132
Teknisk resultat fra regnskap			2 623	1 132
Ikke-teknisk resultat			22 302	227
Resultat før skatt			24 925	1 360
Skattekostnad			37 032	-471
Totalt resultat			61 957	888
Disponert til/fra risikoutjevningfond			-1 210	0
Disponert til/fra egenkapital			-60 747	-888

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:

E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 24 - SKATT**Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt**

	2019	2018
Resultat før skattekostnader	24 925	1 360
+/- Permanente forskjeller	-6 631	-12 891
+/- Verdiendringer investeringer selskapsporteføljen	-12 238	17 084
Benyttet fremførbart underskudd	-6 056	-5 553
= Grunnlag for årets skattekostnad	0	0
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	4 006	2 346
Fremførbart underskudd	-171 988	-220 258
= Grunnlag for årets utsatt skatt	-167 982	-217 912
Beregnet utsatt skattefordel	-36 956	0
Grunnlag formueskatt	193 329	163 657
Formueskatt	290	245
Årets avsatte betalbare skatt	0	250
Endring utsatt skatt (+)/ utsatt skattefordel (-)	-36 956	0
Avvik/ending i skatt fra tidligere år	-76	221
Årets skattekostnad	-37 032	471

NOTE 25 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Pensjonskassen har mottatt innbetaling til premiefond/premie fra sine medlemselskap i 2019 på TNOK 262.324.

BKK AS	40 715
BKK Breiband AS	181
BKK DigiTek AS *	7 699
BKK Elsikkerhet AS	4 489
BKK Energitjenester AS	1 943
BKK EnoTEK AS	15 853
BKK Nett AS	58 473
BKK Produksjon AS	32 443
BKK Tysneskraft AS	16
BKK Varme AS	1 306
Etrygg AS	563
Fjordkraft AS	15 595
Mørenett AS	6 399
SFE Kraft AS	1 635
SFE Nett AS	13 175
SFE Produksjon AS	4 888
Sogn og Fjordane Energi AS	4 322
Sognekraft AS	6 374
Soggenett AS	867
Sunnfjord Energi AS	9 618
Sunnhordland Kraftlag AS	14 172
Tafjord Connect AS	12
Tafjord Fibernett AS	161
Tafjord Kraft AS	4 092
Tafjord Kraftproduksjon AS	7 619
Tafjord Kraftvarme AS	3 158
Tafjord Marked AS	5 058
Vadheim Kraft AS	43
Validør AS	749
Vestavind Energi AS	548
Vestavind Offshore AS	155
Sum	262 324

* BKK DigiTek AS består av tidligere BKK Marked AS, BKK Kundetjenester AS og BKK Fiber AS.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

NOTE 26 - ANSATTE, YTELSE OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Pensjonskassen hadde ingen ansatte i 2019.

Honorar til styremedlemmer for 2019 utgjorde TNOK 100.

Styrehonorar er utbetalt til:

Catrine Gjedebo	Styremedlem	100
-----------------	-------------	-----

Administrasjonshonorar til Gabler Pensjonstjenester AS inkluderer arbeid utført av daglig leder i pensjonskassen. Daglig leder er ansatt i Gabler Pensjonstjenester AS og mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen.

Ingen medlemmer i styret eller andre har avtale om bonus, lån, overskuddsdeling, opsjoner eller andre fordeler fra pensjonskassen, ut over styrehonorar og ytelser fra tjenestepensjonsordningen som pensjonskassen administrerer.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E833B8484ED04C1A9E84E689E23E6CA5

Årsberetning for BKK Pensjonskasse 2019

BKK Pensjonskasse ble opprettet i 2000 for ansatte i BKK-konsernet (BKK). I tillegg til BKK er Tafjord Kraft (TAFJORD), Sogn og Fjordane Energi (SFE), Sunnhordland Kraftlag (SKL), Fjordkraft, Sognekraft, Vestavind Energi, Vestavind Offshore, Validér AS, Sunnfjord Energi og Mjørenett tilsluttet pensjonskassen. BKK Pensjonskasse har en offentlig tjenstepensjonsordning og vilkårene er i tråd med inngått avtaleverk mellom arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner. Pensjonskassen er tilsluttet Overføringsavtalen.

Pensjonskassen har fra 2016 forvaltet innskuddspensjoner etter Lov om innskuddspensjon for foretakene tilknyttet pensjonskassen som ønsker dette. Med unntak av Fjordkraft har alle foretakene lukket sine ytelsesordninger for nye medlemmer. Foretakene har hatt valg med frivillig overgang til innskuddspensjon for sine ansatte.

Pensjonskassen har forretningsadresse i Oslo.

Styrets arbeid

Styrets arbeid bygger på vedtatt overordnet strategi for pensjonskassen.

Styret har i 2019 arbeidet med oppgaver knyttet til ordinær drift av pensjonskassen, medlemmenes rettigheter, arbeid knyttet til finansforvaltningen og risikoanalyser.

Blant forhold som styret har viet stor oppmerksomhet i er konsekvenser av det nye og strengere kapitalkravet fra 01.01.19, og den kommende innføring av EUs pensjonskassedirektiv (IORP II) i regelverket for norske pensjonskasser. Med utgangspunkt i høringsnotat utsendt av Finansdepartementet er det kartlagt nødvendige tilpasninger pensjonskassen må gjennomføre når direktivet innføres i norsk rett.

Styret gjennomgår overordnet strategi, forsikringsstrategien og kapitalforvaltningsstrategien årlig eller oftere ved behov. Pensjonskassens økonomiske utvikling følges gjennom månedlige forvaltnings- og risikorapporter. Det utarbeides kvartalsvise regnskaper basert på forsikringsmessige avsetninger. Styret har løpende fokus på pensjonskassens risikobærende evne og kapital situasjon.

Internkontroll følges opp bl.a. gjennom daglig leders årlige rapportering. Pensjonskassens revisor har avgitt bekreftelse til styret i denne forbindelse.

Styret har gjennomført årlig egenevaluering. Det har i løpet av året vært avholdt 4 styremøter. Det er utarbeidet instruks for styrets arbeid samt instruks for daglig leders ansvars- og arbeidsområde. Det er utnevnt en egen investeringskomite med 4 av styrets medlemmer som møtes ved behov.

Styret har følgende sammensetning:

Oppnevnt av BKK:

Jostein Søfteland, styreleder

Anne Marit Steen, nestleder

Harald Reikvam

Oppnevnt av TAFJORD:

May Brit Tømmervik

Oppnevnt av SKL:

Knut Nagell Dahl

Oppnevnt av SFE:

Martin Holvik

Oppnevnt av Sunnfjord:

Ingvar Byrkjeland

Oppnevnt av Sognekraft:

Berit Larsen

Oppnevnt av Fjordkraft:	Ole Johan Langenes (erstatte fra 16.03.20 Birte Strander som har permisjon)
Eksternt styremedlem:	Catrine Gjedebo
Valgt blant medlemmene:	Svein Davidsen (BKK) Tone Eikeland Solløs (BKK) Bjørnar Dahle (Mørenett) Geir Magne Enebø (SFE)

Administrasjon

Pensjonskassen har ingen ansatte. Pensjonskassens styre forutsetter at foretakene og de ansattes organisasjoner gjennom sine valg av styrerepresentanter, har og følger egne planer for å fremme likestilling. Pensjonskassen er omfattet av allmennaksjelovens krav til representasjon av begge kjønn i styret. Pensjonskassens styre tilfredsstiller dette kravet.

Det er inngått avtale med Gabler Pensjonstjenester AS om full administrasjon av pensjonskassens virksomhet, herunder daglig ledelse, ansvarshavende aktuar og forsikringsteknisk administrasjon. Det er inngått avtale med Gabler Accounting AS om regnskapsføring. Lars Krüger er daglig leder for pensjonskassen.

Risikostyring

Styret har stilt rammer og krav for de viktigste risikoforhold, og etablert løpende rapportering. Risikostyringen, herunder kapitalforvaltningsstrategi, er fastlagt med utgangspunkt i at det ikke skal oppstå tap på medlemmenes opptjente rettigheter.

Resultatutviklingen følges gjennom året. Det utarbeides kvartalsregnskap, basert på markedsverdier og fullt forsikringsteknisk oppgjør. Pensjonskassen innførte beregnings-grunnlaget K2013 i sine tariffer fra 01.01.14, og er fullt oppreservert for dette. Styret følger forholdet mellom forsikringstariffer og avsetninger løpende og gjør vurderinger opp mot vedtatt forsikringsstrategi. Forsikringsteknisk risiko, utover risiko knyttet til allment økende levealder, gjelder hovedsakelig risikoen for flere tilfeller av uførhet eller flere etterlatte enn de forutsetninger premietariffene er basert på. Forsikringsrisiko begrenses ved gjenforsikring for katastrofetilfeller.

Pensjonskassen er eksponert for markedsrisiko. Dette omfatter risiko for fall i aksjemarkeder, renteoppgang eller endret kredittprising som gir kurstap på obligasjoner, og endringer i valutakurser. Risikostyringen omfatter bl.a. grenser for eksponering mot de enkelte aktivklasser og for tapspotensial i forhold til bufferkapital (stresstest). Styret følger avkastningen og bufferkapitalsituasjonen gjennom etablert månedlig rapportering. Det utarbeides månedlige kontrollrapporter. I tillegg har Gabler Investments AS oppfølging og uavhengig kontroll av pensjonskassens kapitalforvaltning kvartalsvis. Fra 2019 er det innført nye strengere kapitalkrav for pensjonskasser – solvenskapitaldekning på minimum 100% i forhold til en stresstest. Oppsummert skal alle eiendeler og forpliktelser måles til virkelig verdi og deretter skal det beregnes hvilken effekt uvanlige markedsforhold har på pensjonskassens risikobærende evne. Det nye kravet på 100% skal oppfylles til enhver tid, men det er overgangsregler for enkelte elementer som trappes ned til 2032. Pensjonskassen oppfylte kravet per 31.12.2019 med 183%. Uten effekt av overgangsregler er solvenskapitaldekningen 169%.

Eiendelene er investert i verdipapirfond og delporteføljer i aktive mandater. Dette anses å gi en god reell risikospredning, slik at konsekvensen av at én enkelt motpart ikke oppfyller sine forpliktelser vil være begrenset. Kredittrisikoen i pensjonskassens forvaltning vurderes som lav. Forvalterne kan benytte terminer/renteswaper på renteporteføljen. I aksjeporteføljen kan det benyttes salgsoptjoner for å begrense risikoen. Valutatminer anvendes kun i sikringsøyemed. Utenlandske renteinvesteringer skal i

hovedsak være sikret tilbake til norske kroner. Investeringer i globale aksjer var per 31.12.2019 delvis valutasikret.

Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i at pensjonsutbetalinger har høyeste prioritet. Likviditets-risikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene i så vel aksjer som rentepapirer anses å være tilstrekkelig likvid. Likviditetsstrategien anses å fungere tilfredsstillende.

Pensjonskassens midler forvaltes etter regelverket for kollektivt investeringsvalg. Foretakene har ansvar for avkastningen og godkjenner finansstrategi, mens finansforvaltningen utøves av Pensjonskassen. Partene har inngått avtale som regulerer dette. Pensjonskassens risiko knyttet til manglende avkastning er i utgangspunktet dekket ved rett til å belaste foretakenes premiefond, og deres plikt til å betale premietilskudd. Pensjonskassens innskuddsportefølje forvaltes etter reglene for investeringsvalg. Det er etablert fem ulike risikoprofiler bestående av ulike verdipapirfond hvor det enkelte medlem selv velger risikoprofil. Pensjonskassen har ingen risiko knyttet til verdiendringer i innskuddsporteføljen.

Premier innbetales forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretakene den er opprettet for, anses å være liten.

Markedsutvikling

2019 var et godt år i finansmarkedene. Avkastningen i aksjemarkedene var høy i de fleste regioner, og flere aksjemarkeder avsluttet året på nær sitt historisk høyeste nivå. Lange renter falt betydelig internasjonalt, samtidig som kredittspreader også falt gjennom året. Dette innebar at renteavkastningen også var god i 2019. Pensjonskassens eiendomsportefølje hadde også et godt år i 2019 blant annet som følge av oppgang i markedsleier.

Den gode avkastningen i både aksje- og rentemarkedet i 2019 var delvis en gjeninnhenting etter en svak avslutning på 2018. Den viktigste forklaringen på de sterke markedene har nok likevel vært en retningsendring fra den amerikanske sentralbanken (Fed). Høsten 2018 signaliserte Fed ytterligere renteøkninger, men snudde i sin kommunikasjon rundt årsskiftet, og endte opp med å senke styringsrenten tre ganger gjennom 2019.

Bakteppet for denne retningsendringen var delvis uroen i finansmarkedene mot slutten av 2018, og ikke minst svekkede globale vekstutsikter som følge av den tiltakende handelskrigen mellom USA og Kina. Den europeiske sentralbanken (ECB) og kinesiske myndigheter økte også sine markedsintervensjoner som følge av svakere vekstutsikter. Mens usikkerhet om den realøkonomiske utviklingen økte i 2019, reagerte aksje-, rente- og kredittmarkedene svært positivt på den lempelige pengepolitikken. Lavere renter drev investorer ut på jakt etter avkastning, og aksje- og obligasjonskurser steg.

Avkastningen i verdensindeksen for aksjer målt i norske kroner var 29,8 % i 2019. Valutasikret til norske kroner var indeksen opp 26,4 %. Differansen gjenspeiler at norske kroner svekket seg noe i 2019. Med en økning i hovedindeksen på 16,5 % var avkastningen på Oslo Børs noe svakere enn internasjonalt. Av de sentrale aksjemarkedene var det amerikanske det sterkeste i 2019, mens teknologi var den sektoren som ga best avkastning - over 50 %, målt ved en global indeks.

Ti-årig amerikanske statsrente falt fra 2,7 % ved inngangen til 1,9 % ved utgangen av året, og var på sitt laveste nivå for året i august på ca 1,5 %. Fallet i renter resulterte i en god renteavkastning internasjonalt. Avkastningen for 2019 målt ved en bred global investment grade-indeks ble 7,1 %. Kredittmarginene falt mer dess lavere kredittverdighet, hvilket innebar en sterk avkastning for obligasjoner med høy kredittrisiko. Den globale indeksen for slike høyrenteobligasjoner økte med 12,9 % i løpet av året.

Norges Bank hevet sin styringsrente tre ganger i 2019. Langsiktige renter falt imidlertid også noe her hjemme. Avkastningen for norske investment grade-obligasjoner med tre års durasjon var 2,0 %.

Resultater

Årsregnskapet er ført etter gjeldende regler og forskrifter for pensjonskasser og pensjonskassens eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene. I tråd med gjeldende regnskapsforskrift, skal pensjonskassens totale midler fordeles mellom investeringsvalgporteføljen (teknisk regnskap/forsikringsfond) og selskapsporteføljen (ikke teknisk regnskap/ansvarlig kapital). Investeringsvalgporteføljen og selskapsporteføljen forvaltes samlet og etter samme forvaltningsstrategi. Finansinntekter og -kostnader er i regnskapet fordelt pro rata mellom de to porteføljene.

Resultatutviklingen avhenger i hovedsak av avkastning fra finansforvaltningen. Avkastning på forvaltningskapitalen målt etter markedsverdier var 7,6 % (0,1 % i 2018) og ga et renteresultat på 222,6 mill. kroner. Risikoresultatet var 15,3 mill. kroner. Administrasjonsresultatet ble 1,4 mill. kroner. I regnskapet er avsatt 231,7 mill. kroner til premiefondet for ytelsesordningen og 5,0 mill. kroner til innskuddsfondet. Regnskapsmessig resultat før skatt er 24,9 mill. kroner. Det fordeler seg med 2,6 mill. kroner på teknisk regnskap og 22,3 mill. kroner på ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen). Fra 2019 balansefører pensjonskassen utsatt skattefordel. Endringen medfører at det i 2019 er inntektsført netto skatt på 37,0 mill. kroner. Resultat etter skatt på 62,0 mill. kroner er disponert med 1,2 mill. kroner til avkastning på risikoutjevningsfond og 60,7 mill. kroner til opptjent egenkapital.

Forvaltningskapital per 31.12.2019 (i mill. kr):

Aksjer og andeler	1.726,1
Obligasjoner, bankinnskudd og andre fordringer	3.238,0
Til sammen	<u>4.964,1</u>

Ved fastsettelsen av premiereserven, er pensjoneringsalderen satt til 67 år. Ved overgang til AFP-pensjonering, blir det på pensjoneringstidspunktet beregnet og belastet en engangspremie som er tilstrekkelig til at premiereserven er fullt innbetalt. Pensjonsforpliktelsen (premiereserven) for aktive medlemmer, pensjonister (inkl. uføre) og medlemmer med oppsatte rettigheter (medlemmer som har sluttet), utgjorde 3.765,5 mill. kr. Etter disponering utgjorde premiefondet 802,9 mill. kroner per 31.12.2019. Premiefondet er tilordnet de foretak som inngår i pensjonskassen.

Utsikter fremover

Styret legger vekt på å opprettholde en soliditet som gjør det mulig å ha en diversifisert aktivassammensetning. Målet er å kunne oppnå en fremtidig avkastning i overkant av grunnlagsrenten, med begrenset risiko. Pensjonskassens finansielle stilling anses å være god og tilpasset investeringsstrategien og det etablerte opplegg for risikostyring.

Foretakene, som har sin pensjonsordning i pensjonskassen, har alle tidligere lukket sine ytelsespensjonsordninger basert på alder. Som en konsekvens av at offentlig pensjonsordning endres fra 2020 for alle som er født etter 1962, har foretakene også lukket ordningen for gjenværende ansatte i denne aldersgruppen. Det medfører at alle aktive medlemmer, som er født etter 1962, fra 2020 vil ha en oppsatt rettighet i pensjonskassen og opptjener nye pensjonsrettigheter i en innskuddspensjonsordning.

Det er etter regnskapsårets slutt oppstått betydelig markedsuro med fall i både aksjemarked og rentenivå. Fallende rentenivå er det vesentligste for pensjonskassen i forhold til solvenskapitaldekning. Pensjonskassen har etablert rutiner for denne type markedsuro og situasjonen overvåkes nøye.

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Bergen, 16. mars 2020

Jostein Søfteland
Styreleder

Anne Marit Steen
Nestleder

Harald Reikvam
Styremedlem

Tone Eikeland Solløs
Styremedlem

Svein Davidsen
Styremedlem

Bjørnar Dahle
Styremedlem

May Brit Tømmervik
Styremedlem

Knut Nagell Dahl
Styremedlem

Catrine Gjedebo
Styremedlem

Martin Holvik
Styremedlem

Ingvar Byrkjeland
Styremedlem

Berit Larsen
Styremedlem

Ole Johan Langenes
Styremedlem

Geir Magne Enebø
Styremedlem

Lars Krüger
Daglig leder

Signers:

Name	Method	Date
Dahl, Knud Nagell	BANKID_MOBILE	2020-03-16 12:58 GMT+1
Tømmervik, May Brit	BANKID_MOBILE	2020-03-16 12:58 GMT+1
Larsen, Berit	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:02 GMT+1
LANGENES, OLE JOHAN	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:03 GMT+1
Søfteland, Jostein	BANKID	2020-03-16 13:05 GMT+1
Gjedebo, Catrine	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:08 GMT+1
Byrkjeland, Ingvar Arvid	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:31 GMT+1
DAVIDSEN RAA, SVEIN	BANKID_MOBILE	2020-03-16 13:56 GMT+1
Solløs, Tone Eikeland	BANKID	2020-03-16 14:38 GMT+1
Holvik, Martin	BANKID_MOBILE	2020-03-16 15:04 GMT+1
Lars Kruger	BANKID_MOBILE	2020-03-16 16:56 GMT+1
Dahle, Bjørnar	BANKID	2020-03-16 18:08 GMT+1
Evebø, Geir Magne	BANKID_MOBILE	2020-03-17 11:17 GMT+1
Steen, Anne Marit	BANKID_MOBILE	2020-03-18 07:16 GMT+1
REIKVAM, HARALD	BANKID_MOBILE	2020-03-22 10:43 GMT+1

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
959DE735A5C24285AECC1D4D9288FC68

Til styret i BKK Pensjonskasse

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert BKK Pensjonskasses årsregnskap som viser et overskudd på kr 61.957.000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvise bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bergen, 16. mars 2020
Deloitte AS

Bjørn Lyse Opdal
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

BJØRN LYSE OPDAL

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5990-4-2647745

IP: 92.221.xxx.xxx

2020-03-16 20:45:34Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>